

Sak 1/21 - «Vikingtidsmuseet på Bygdøy» - prosjektrapport XLII til KHMs styre 5. februar 2021

I perioden fra styremøtet 11. desember 2020 til 25. januar 2021 har arbeidet i VTM-prosjektet hatt særlig fokus på følgende saker:

- Byggeprosjektet – samarbeid og status
- Uavklart finansiering
- Aktiviteter i KHMs delprosjekter for VTM-prosjektet

I. Byggeprosjektet – samarbeid og status

KHM/UiO har siden oppstart av prosjektet etterlyst tydelige styringsstrukturer og styringsdokumenter for prosjektet. Etter at Overordnet styringsdokument (OSD) ble lagt frem av KD og konkludert på prosjektrådsmøte 28.10.2020, har prosessen med utarbeidelse av andre styringsdokumenter blitt intensifisert. Statsbygg (SB) har utarbeidet et utkast på revidert Sentralt styringsdokument (SSD) til byggeprosjektet som også UiO/KHM har fått anledning til å komme med innspill til. Dette ferdigstilles i disse dager av SB og vil bli behandlet på møte i Prosjektråd 3. februar. Det er fra SBs side også blitt påbegynt et arbeid med utarbeidelse av SSD til brukerutstyringsprosjektet. Som del av den overordnede styringsstrukturen i prosjektet har UiO/KHM også utarbeidet to styrende dokumenter. Det ene er «Premisser for samlingens sikkerhet» som beskriver hvordan KHMs myndighetsansvar for samlingens sikkerhet griper inn i prosjektets alle deler, og stiller krav til gjennomføring og rapportering ift samlingens sikkerhet. Det andre er et styringsdokument for UiOs egne prosjekter som bidrar i realiseringen av VTM. Se også to egne saker på styremøtet; 1/ Orienteringssak om «VTM - Overordnet styringsdokument, Sentralt styringsdokument og Premissdokument for samlingens sikkerhet» og 2/ Vedtakssak om «Styringsdokument for tilknyttede prosjekter ved UiO».

UiO/KHM har blitt hørt på flere viktige punkter ifb. utarbeidelse av premiss- og styringsdokumenter. Når disse blir ferdigstilt og endelig godkjent i Prosjektråd er det godt tilrettelagt for å ivareta overordnede føringer i oppdragsbrevet fra KD til Statsbygg (22. januar 2020), det overordnede styringsdokumentet og kommentarer fra de eksterne kvalitetssikrerne i KS2-rapporten fra 28. september 2018.

Byggeprosjektet har avsluttet prosessen med kvalitetssikring av forprosjektet, og har lyst ut konkurranser for entrepriser til byggeprosjektet og sikringsprosjektet (SGO-SB). Det planlegges nå for igangsettelse av detaljprosjekteringsfasen i samspill med valgte entreprenører når konkurransene er avsluttet. KHM avventer plan for brukermedvirkning i byggeprosjektet i denne fasen.

KHM er pt overordnet involvert i to operative prosesser sammen med SB:

1. Brukermedvirkning brukerutstyrsprosjekt (BUT)
2. Safeguarding of objects (SGO)

Brukermedvirkning brukerutstyrsprosjekt (BUT)

BUT startet opp i desember, Aart architects er prosjektleder. KHM er invitert til planleggingsmøter fra januar og det er etablert en egen arbeidsgruppe som skal arbeide med utstillingsutstyr (første møte i uke 4). Utstillingsutstyr omfatter monterer, AV- og IKT-utstyr og belysning. Det blir satt fokus på monterer i første omgang.

Safeguarding of objects (SGO)

Prosjektet omfatter relokalisering av de gjenstander som kan flyttes til Økern, sikring av alle gjenstander som blir på VSH under bygging, digital dokumentasjon av gjenstander, flytting av skip, sleder og vogn inn i nytt bygg, samt etablering av nye støttesystemer. Prosjektet er delt i to, ett prosjekt hvor Statsbygg har gjennomføringsansvar for sikring av skip, sleder og vogn og KHM har ansvar for samlingens sikkerhet (SGO-SB) og ett prosjekt der KHM både har gjennomføringsansvar og ansvar for samlingens sikkerhet for resterende gjenstander på Bygdøy (SGO-KHM).

SGO-SB: Det er utarbeidet et utkast til fremdriftsplan for sikring av skip og sleder forut for byggefase. Konkurransesgrunnlag for kontrakt med entreprenør ble lyst ut før jul. Torsdag 21. januar ble det avholdt et innledende seminar med referansegruppen som består av følgende personer som også vil være tilgjengelig for SGO-KHM.

Dr. Reza Afshar, Researcher v.Ångström laboratory, Uppsala University.

Anders Ahlgren, Engineer Collections Unit, Vasa Museum

Vibeke Bischoff, Ship reconstructor, Viking Ship Museum in Roskilde,

Amandine Colson, Digital Technologies in Heritage Conservation, University of Bamberg

Prof. Kristofer Gamstedt, Uppsala University Division of Applied Mechanics

Dr. Jesper Stub-Johnsen, Deputy Director Collections and Conservation at Nationalmuseet

Prof. Gerhard Müller, Chair of Structural Mechanics, Technical University of Munich

Svein Erik Øya, Shipbuilder

Dr. Bill Wei, Senior conservation scientist, Cultural Heritage Laboratory, Netherlands

Arbeidet med strategi for risikostyring pågår og vi avventer tredjepartsvurdering før beslutning. Endelig strategi vil bli presentert for styret.

SGO-KHM: Fremdriften knyttet til klargjøring av fjerdefløy er forsinket. Dette skyldes at bygningsmessige tilrettelegginger i VSH er forsinket. Arbeidene prosjekteres og gjennomføres av Statsbygg. Planlagt oppstart var 1. oktober og man forventer nå at fjerdefløy er klar for nedpakking fom. 1. mars 2021. Forsinkelsen påvirker fremdriften til SGO-KHM som antas å kunne ferdigstilles ila mars 2021. Forsinkelsen vil også påvirke varigheten til enkelte prosjektansettelser og kostnader knyttet til forsinkelsen utredes fortløpende. Ny fremdriftsplan for SGO-KHM er under utarbeidelse. Det er gjennomført vibrasjonsanalyser på gjenstandstransport fra VSH til Økern. Vi avventer resultater og tilbakemelding på analysene som vil benyttes til å redusere risiko knyttet til vibrasjoner under transport.

II. Uavklart finansiering

Med bevilgning for byggeprosjektet over statsbudsjettet og avsatte midler til samlingens sikkerhet i UiOs budsjetter er beregnet finansieringsbehov for denne delen av prosjektet ivaretatt.

De delene av VTM-prosjektet som fortsatt har uavklart finansiering er:

- Dekning av inntektstap ved lukking av museet i byggeperioden
- Finansiering av utstillinger
- Finansiering av CT-skanner, samt mulig behov for midler pga KS2-rapportens reduksjon i brukerutstyr

Vedrørende tapte inntekter på billett- og butikk salg ved lukking av VSH så er UiO-ledelsen og KD informert om det antatte omfanget på inntektstap og anslag på periodisering av dette. KHM-ledelsen følger dette opp mot UiO, men saken må løses i dialog mellom UiO og KD.

For å møte det høye ambisjonsnivå som er uttrykt i prosjektets grunnlagsdokumenter og videreført i planleggingsfasen for nye utstillinger, vil en betydelig del av utstillingsbudsjettet måtte finansieres av eksterne midler. Finansieringen av utstillingene følger tre spor: Egenfinansiering, fonds og sponsor/gaver. Finansieringen av de nye utstillingene har blitt ekstra utfordrende pga koronasituasjonen. Diskusjoner med private sponsorer er blitt utsatt, KHM har fått støtte fra Sparebankstiftelsen for kun år en på et flerårig utstillingsprosjekt spesielt rettet mot bar og unge og må søke på nytt (skjer i februar), og egenfinansieringen er utfordret på grunn av at KHM's egen økonomiske situasjon er drastisk forandret med sterk reduksjon i besøksmassen i lang tid fremover.

KHM-ledelsen er i dialog med UiO-ledelsen vedrørende avklaring på minimumsfinansiering fra KD/UiO på de delene som ikke er finansiert.

III. Arbeid i KHM's delprosjekter

KHM's interne arbeid i delprosjektgruppene er videreført og fremdriftsplaner er overordnet opprettholdt til tross for utfordrende situasjon med korona-pandemien.

Delprosjekt nye utstillinger (DNU) arbeider gjennom vinteren 2021 med tre hovedspor for de faglige leveransene (faglig innhold, masterplan med overordnede beskrivelser/visualiseringer og opplevelseskonsepter for utstillingenes ulike opplevelsesområder). I planlagt fremdrift for DNU ferdigstilles planleggingsfasen med konsepter og plandokumenter i mai 2021. Dette skjer i samarbeid med det tyske utstillingsdesignbyrået Atelier Brückner.

«Den store vikingreisen» (utstillingsprosjektets hovedsatsning mot barn og unge) er i gang med fase 1 (Konsept og synopsis – finansiert av Sparebankstiftelsen). Det planlegges for oppstart med valgt ekstern leverandør (det nederlandske firmaet IJsfountain) på denne fasen.

Delprosjekt forskningssenter vikingtid (DFV) har hatt lite aktivitet i det siste. Dette dels pga kapasitet hos delprosjektleder og til dels pga fokus på søknad til SFF. Det arbeides med en plan for hvordan dette delprosjekt skal organiseres fremover og plan for hvilke oppgaver som det skal fokuseres på.

Delprosjekt kommunikasjon, branding og kommersiell profil (DBK) har i samarbeid med kommunikasjonsgruppen ved KHM (UPS) og ekstern leverandør utviklet logo og museets navn. Navnet på det nye museet er: «Vikingtidsmuseet» («Museum of the Viking Age» på engelsk). Kommunikasjonsgruppen planlegger for kommunikasjon internt og eksternt vedr nytt navn og logo. Det arbeides med en utlysning for anskaffelse av ekstern leverandør for videre utvikling av VTM's merkevare og visuelle profil. Det pågår også en prosess med å beskrive profilen til kafé/restaurant.

Delprosjekt organisering, bemanning og finansiering (DBF) er under oppstart. Det er ingen aktivitet i delprosjektet så langt. KHM-ledelsen arbeider med å avklare rammene for delprosjektet med UiO-sentralt og Eiendomsavdelingen.

IV. VTM-prosjektets møter/reiser desember 2020 – januar 2020.

Følgende møter/reiser har vært gjennomført i perioden:

- Et (1) møte i *Prosjektrådet* (VTM-prosjektets høyeste organ med repr. fra SB, UiO, KHM og departementene).

- Et (1) møte i *Kontaktforum* (felles koordineringsorgan SB, UiO/EA og KHM for VTM-prosjektet).

Det er løpende virksomhet i KHMs egen prosjektorganisasjon; koordineringsgruppen, delprosjektgrupper og særmøter tilknyttet de ulike aktiviteter i delprosjektgruppene.

Det har i perioden ikke vært holdt møter i *KHMs styringsgruppe for VTM-prosjektet* og *UiOs styrings- og koordineringsgruppe for VTM-prosjektet*.

GJO, 25.01.21